

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ

«SENIM – EDUVERSE» ЖШС

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Жалпы білім беру мекемелерінің педагогтарын: колледждер, мектептер, мектепке дейінгі және қосымша білім беру ұйымдары қызметкерлерін қайта даярлау курсы

«Инклюзивті білім беру ортасын жобалау стратегиялары: ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды сүйемелдеудің психологиялық-педагогикалық және ұйымдастырушылық-әдістемелік аспектілері»

ДӘРІПТЕГЕН:
«Senim – eduverse» ЖШС

Астана қ., 2026 ж.

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	3
2	Глоссарий	5
3	Бағдарламаның тақырыптық жоспары	6
4	Бағдарламаның мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелері	7
5	Бағдарламаның құрылымы және мазмұны	9
6	Оқу процесін ұйымдастыру	12
7	Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету	13
8	Оқу нәтижелерін бағалау	14
9	Курс аяқталғаннан кейінгі қолдау	15
10	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	16
11	Қосымша	18

1 . ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

«Инклюзивті білім беру ортасын жобалау стратегиялары: ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды сүйемелдеудің психологиялық-педагогикалық және ұйымдастырушылық-әдістемелік аспектілері» тақырыбы бойынша педагог қызметкерлерін қайта даярлау курсының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) жалпы орта, техникалық және кәсіптік білім беру педагог қызметкерлеріне арналған.

Бағдарлама қалыптасқан оқу ортасын құруға ұмтылатын қалалық мектептердің педагогтарына да, ауылдық мектептердің педагогтарына да бағытталған. Бағдарлама инклюзия жағдайында педагогтардың алдында тұрған негізгі міндеттерді шешуге бағытталған:

- Әрбір оқушының қажеттілігін қанағаттандыра алатын бейімделгіш ортаға білім беру кеңістігін түрлендіру.
- Арнайы білім беру қажеттіліктері бар (АБҚ) балалар үшін білім беру процесін дифференциациялау және жекелендіру әдістерін меңгеру.
- Инклюзивті сыныптарда жұмыс істеу кезіндегі педагогтардың психологиялық кедергісін және кәсібиқобалжуын төмендету.
- Жеке оқу жоспарларын (ЖӨЖ) және бейімделген білім беру бағдарламаларын (БББ) әзірлеу және іске асыру бойынша құзыреттіліктерді қалыптастыру.

1.1 Бағдарламаның өзектілігі.

Арнайы білім беру қажеттіліктері бар балаларға сапалы білім беру мәселесі жаһандық қоғамдық шақыру болып табылады. Инклюзия – бұл баланың сыныпта болуы ғана емес, мектептің терең жүйелі қайта құрылуы.

Халықаралық контекст:

- Финляндияда оқушылардың %-дан астамы жалпы білім беретін мектептер аясында арнайы қолдаудың сол немесе басқа түрін алады. Жүйенің сәттілігі қажеттіліктерді ерте анықтауға және педагогтардың дифференциация саласындағы жоғары біліктілігіне негізделген.

- Ұлыбританияда инклюзивті білім беру стандарт болып табылады, бірақ педагогтар нейроэртүрлі балалармен жұмыс істеу әдістемелеріне және ассистивті технологияларға жоғары қажеттілікке ие екенін атап өтеді.

- АҚШ-та «шектеулі емес орта» принципін іске асыру әрбір мұғалімнің Оқудағы әмбебап дизайн (UDL) дағдыларына ие болуын қажет етеді.

Қазақстандағы жағдай: Қазақстанда инклюзивті білім беру дамудың басым бағыты ретінде танылды:

- Статистикалық деректерге сәйкес, жалпы білім беру процесіне қосылған АБҚ бар балалар саны жыл сайын өсуде, бұл педагог кадрлардың біліктілігін жедел арттыруды қажет етеді.

- Зерттеулер педагогтардың шамамен %-і АБҚ бар балаларға арналған материалдарды бейімдеуде және олардың жетістіктерін бағалауда қиындықтарды бастан кешіретінін көрсетеді.

- Қазақстандағы негізгі кедергілерге мыналар кіреді:

- Пән мұғалімдерінің инклюзивті сыныпта жұмыс істеуге әдістемелік дайындығының жеткіліксіздігі.

- Топтық әрекеттестікті (педагог, ассистент, психолог, логопед) ұйымдастырудың қиындықтары.

- Инклюзияны іске асыруға арналған практикалық құралдардың жетіспеушілігі (Оқудағы әмбебап дизайн).

«Инклюзивті ортаны жобалау стратегиялары» бағдарламасы осы міндеттерді мыналар арқылы шешуге бағытталған:

- Оқу мақсаттары мен материалдарын бейімдеудің практикалық алгоритмдерін меңгеру.

- АБҚ бар балалардың әртүрлі санаттарының психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін зерттеу.

- Ассистивті технологияларды және инклюзияны қолдауға арналған цифрлық құралдарды енгізу.

Мемлекеттік деңгейдегі қолдау: ҚР Президентінің Қазақстан халқына Жолдауында және – жылдарға арналған мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білімді дамыту тұжырымында барлық оқушылар үшін тең жағдайлар жасау қажеттілігі баса айтылды. Бағдарлама педагогтарды қажетті құралдармен қамтамасыз ету арқылы бұл талаптарға жауап береді.

1.2 Бағдарламаның нормативтік-құқықтық негізі

Бағдарлама ҚР келесі нормативтік-құқықтық құжаттары негізінде әзірленді:

- 2020 жылғы 4 мамырдағы ҚР Ағарту министрінің №175 бұйрығы (ҚД бағдарламаларының құрылымы мен мазмұнына қойылатын талаптар).

- 2007 жылғы 27 шілдедегі ҚР «Білім туралы» Заңы (мүгедектігі және АБҚ бар адамдардың білім алу құқықтарына кепілдік беру).

- 2019 жылғы 27 желтоқсандағы ҚР «Педагогтың мәртебесі туралы» Заңы.

- 2022 жылғы 12 қаңтардағы ҚР Білім және ғылым министрінің №12 бұйрығы (Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қолдау ережелерін бекіту туралы).

- ҚР-дағы инклюзивті білім беруді дамыту тұжырымы.

- 2013 жылғы 21 мамырдағы ҚР «Жеке деректер және оларды қорғау туралы» Заңы (оқушылардың денсаулығы туралы құпия ақпаратпен жұмыс жасау бөлігі бойынша).

1.3 Бағдарламаның ұзақтығы

Оқу ұзақтығы – 80 академиялық сағат. Бағдарлама теориялық модульдерді, интенсивтік практикалық жұмысты және білім беру ортасын бейімдеу бойынша қорытынды кейс әзірлеуді қамтиды.

2. ГЛОССАРИЙ

Инклюзивті білім беру: барлық оқушылардың арнайы білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерінің әртүрлілігін ескере отырып, олардың білімге тең қол жеткізуін қамтамасыз ететін процесс.

Арнайы білім беру қажеттіліктері (АББҚ): денсаулық, әлеуметтік-педагогикалық, психологиялық және басқа да себептерге байланысты білім алу процесінде тұрақты немесе уақытша қиындықтарды басынан кешіретін балалардың қажеттіліктері.

Бейімделген білім беру бағдарламасы (БББ): арнайы білім беру қажеттіліктері бар тұлғалардың психофизикалық дамуының ерекшеліктерін ескере отырып, оларға білім беру үшін бейімделген білім беру бағдарламасы.

Жеке оқу жоспары (ЖӨЖ): нақты оқушының ерекшеліктері мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, білім беру бағдарламасының мазмұнын жекелендіру негізінде оны игеруді қамтамасыз ететін оқу жоспары.

Оқудағы әмбебап дизайн (UDL): әдістердің, материалдардың және бағалаудың икемділігі арқылы барлық оқушылар үшін кедергілерді минимизациялау және оқуды максимизациялауға бағытталған оқыту тәсілі.

Ассистивті технологиялар: мүгедек адамдардың функционалдық мүмкіндіктерін көтеру, қолдау немесе жақсарту үшін қолданылатын құрылғылар, жабдық немесе бағдарламалық қамтамасыз ету.

Психологиялық-педагогикалық қолдау: Психологиялық-педагогикалық қолдау.

Дифференциалды оқыту: мұғалімнің әрбір оқушының қабілеттері мен қажеттіліктеріне сәйкес келу үшін әртүрлі оқыту әдістерін қолданатын оқу процесін ұйымдастыру тәсілі.

Разумное приспособление (Түсінікті бейімдеу): мүгедектігі бар адамдардың басқалармен тең құқықтарын іске асыруын қамтамасыз ету үшін қажетті және сәйкес өзгертулер мен түзетулер, олар пропорционалды емес немесе орынсыз ауыртпалық болмауы керек.

Тьютор (педагог-ассистент): білім беру процесінде АБҚ бар баланы тікелей қамтамасыз ететін маман.

3. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ

Білім беру саласында гуманизациялауға бағытталған жаһандық тенденция жағдайында инклюзия педагогтың кәсіби жетілігінің белгісіне айналып келеді. Бұл бағдарлама инклюзивті оқытудың қиындықтарына жүйелік жауап болып табылады және классикалық дефектологияны қазіргі педагогикалық стратегиялармен біріктіреді.

Зерттеулер (UNESCO) инклюзия тиімді ұйымдастырылған сыныптарда нейротипті балалардың да оқу нәтижелерінің оқыту әдістерінің әртүрлілігі мен көрнектілігі арқылы 15-20%-ға артатынын растайды.

Бағдарлама мынаны ұсынады:

- дизонтогенездің (даму бұзылуларының) психологиясына терең бойлау;
- «Оқудағы әмбебап дизайнның» практикалық құралдары;
- «педагог-психолог-ата-ана» топтық әрекеттестігінің әдістері;
- бұзылуларды компенсациялауға арналған цифрлық шешімдер (экранды дикторлар, баламалы коммуникация).

Бағдарламаның ерекше құндылығы оның практикаға бағдарланғандығында: уақыттың 80%-ы нақты жағдайларды талдауға және инклюзивті сыныптарға арналған сабақ фрагменттерін жобалауға бөлінген. Білім беру ұйымдары үшін осы бағдарламаны енгізу мемлекеттік стандарттарды орындау және этикалық, жоғары тиімді білім беру ортасын құру болжайды.

4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТТАРЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕРІ

Бағдарламаның мақсаты:

Арнайы білім беру қажеттіліктері бар балаларға сапалы білім беру және әлеуметтендіруді қамтамасыз ететін инклюзивті білім беру процесін жобалау және іске асыру саласындағы педагогтардың кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыру және дамыту.

Бағдарламаның міндеттері:

1. Инклюзияның теориялық-әдістемелік негіздерін зерттеу:

- ҚР-дағы инклюзивті білім берудің философиясы мен құқықтық негіздерін ашу.

- АБҚ-ның жіктелуін және балалардың әртүрлі санаттарының психологиялық ерекшеліктерін зерттеу.

2. Инклюзивті ортаны жобалау технологияларын меңгеру:

- Оқудағы әмбебап дизайн (UDL) принциптерін қолдануды үйрету.

- Білім беру ортасының қол жетімділігіне бағалау дағдыларын дамыту.

3. Бағдарламаларды бейімдеу бойынша әдістемелік құзыреттілікті дамыту:

- БББ және ЖӨЖ әзірлеу алгоритмдеріне үйрету.

- АБҚ бар балалар үшін тапсырмаларды саралау және критериалды бағалау әдістерін көрсету.

4. Ассистивті технологияларды қолдану дағдыларын қалыптастыру:

- Қолдауға арналған цифрлық құралдармен (AAC, арнайы БҚ) таныстыру.

- Техникалық құралдарды сабақ құрылымына интеграциялауды үйрету.

5. Топтық әрекеттестік дағдыларын жетілдіру:

- Қолдау мамандарымен және ата-аналармен ынтымақтастық модельдерін жаттықтыру.

- Инклюзивті ортада коммуникация этикасы мен конфликттердің алдын алуы зерттеу.

6. Қорытынды инклюзивті кейс жобалау:

- Нақты АБҚ профіліне арналған сабақ фрагментін немесе қолдау жоспарын әзірлеу.

Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

Бағдарлама аяқталғаннан кейін қатысушылар мынаны істей алады::

- ҚР-дағы инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық базасын еркін бағдарлай алады.

- Жеке оқу жоспарларын және бейімделген бағдарламаларды дербес әзірей алады.

- Инклюзивті сыныпта дифференциалды оқыту әдістерін қолдана алады.

- Қолдау мамандары тобында тиімді әрекеттесе алады.

– Оқушылардың шектеулерін компенсациялау үшін ассистивті технологияларды қолдана алады.

5. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ ЖӘНЕ МАЗМҰНЫ

Бағдарлама инклюзия проблематикасына – құқықтық негіздерден бастап практикалық жобалауға дейін – бірізді түсінуруді қамтамасыз ететін жеті модульден тұрады.

1 Модуль: Инклюзивті білім берудің философиясы және құқықтық өрісі.

Халықаралық стандарттар (Саламанка декларациясы) және ҚР заңнамасы қарастырылады. Мүгедектіктің медициналық моделінен әлеуметтік модельге өту талданады. Педагогтардың кәсби даярлығы мәселелері талқыланады.

2 Модуль: АБҚ бар оқушылардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы.

Көру, есту, қимыл-қозғалу аппараты, зият бұзылулары бар балалардың, сондай-ақ АСБ және ПДТ бар балалардың ерекшеліктері зерттеледі. Модуль қолдаудың адекватты әдістерін таңдау үшін баланың дамуының «ішкі картинасын» түсінуге көмектеседі.

3.Модуль: Оқудағы әмбебап дизайн (UDL) және дифференциация.

Негізгі әдістемелік модуль. Педагогтар ақпаратты ұсыну, білімді жеткізу және тартудың көптеген тәсілдерін қолдана отырып, бастапқыдан барлығына қол жетімді сабақтар жасауды үйренеді.

4. Модуль: БББ және ЖӨЖ жобалау.

Инклюзияны құжаттамалық қамтамасыз ету бойынша практикалық модуль. Бейімделген бағдарламалардың құрылымын талдау, АБҚ бар балалар үшін SMART-мақсаттарды қою, сәттілік критерийлерін анықтау.

5. Модуль : Ассистивті технологиялар және цифрлық инклюзия.

Техникалық құралдарды шолу: қарапайым (пернетақтаға накладкалардан) бастап күрделі (көзді қадағалау құрылғылары, баламалы коммуникация бағдарламаларына) дейін. Қол жетімді контент жасау үшін ЖИ-құралдарын интеграциялау.

6. Модуль: Топтық әрекеттестік және отбасымен жұмыс.

Педагог, тьютор және психолог рөлдері. Психологиялық-педагогикалық консилиумдар өткізу технологиялары. АБҚ бар балалардың ата-аналарына психологиялық қолдау көрсету және сыныпта инклюзивті мәдениет қалыптастыру.

7.Модуль: Практикум: Инклюзивті сабақты жобалау.

Қатысушылар оқу процесін нақты білім беру қажеттіліктеріне бейімдеу жөніндегі жобаларын қорғайтын қорытынды модуль.

Оқу-тақырыптық жоспар (80 сағат)

№	Модуль атауы және мазмұны	Лекция (сағ)	Практика (сағ)	Мастер-класс (сағ)	Барлығы (сағ)
1	Инклюзияның философиясы және құқықтық өрісі	4	4	2	10
1.1	ҚР-дағы инклюзия саласындағы нормативтік-құқықтық база	2	1	-	3
1.2	Мүгедектіктің әлеуметтік моделі және этика	1	1	1	3
1.3	Қазіргі заманғы мектептегі кедергілерді талдау	1	2	1	4
2	Оқушылардың психологиялық-педагогикалық портреті	6	6	2	14
2.1	Сенсорлық және моторлы бұзылулары бар балалардың ерекшеліктері	2	2	1	5
2.2	АСБ, ПДТ және зият бұзылулары бар балалар	2	2	1	5
2.3	Сыныптағы психологиялық диагностика	2	2	-	4
3	Оқудағы әмбебап дизайн (UDL)	4	8	2	14
3.1	UDL-дің үш принципі: теория және практика	2	3	1	6
3.2	Контентті және процесті дифференциациялау әдістері	2	3	1	6
3.3	Практикум: сабақты қолжетімділікке аудита	-	2	-	2
4	БББ және ЖӨЖ жобалау	4	8	2	14
4.1	Бейімделген бағдарламаны әзірлеу алгоритмі	2	3	1	6
4.2	Мақсаттар қою және критериалды бағалау	2	3	1	6
4.3	Практикалық сабақ: ЖӨЖ толтыру	-	2	-	2
5	Инклюзияның ассистивті технологиялары	2	6	2	10
5.1	Техникалық құралдар мен БҚ шолуы	1	2	1	4
5.2	Қолжетімді материалдарды жасау үшін ЖИ-ны қолдану	1	2	1	4
5.3	Практикум: экранның қол жетімділік бағдарламаларымен жұмыс	-	2	-	2

6	Топтық әрекеттестік және этика	2	6	2	10
6.1	Ынтымақтастық модельдері: педагог және ассистент	1	2	1	4
6.2	«Арнайы» ата-анамен жұмыс технологиялары	1	2	1	4
6.3	Тренинг: инклюзияда буллингiнiң алдын алу	-	2	-	2
7	Қорытынды аттестация	-	6	2	8
7.1	Қорытынды инклюзивті кейсті әзірлеу	-	4	-	4
7.2	Жобаларды қорғау және рефлексия	-	2	2	4
Барлығы		22	44	14	80

6. ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Оқыту форматы:

Оқыту аралас түрде (blended learning) – кездесу intensive-тары, вебинарлар және платформадағы жеке жұмысты үйлестіре отырып өткізіледі. Белсенді оқыту әдістері қолданылады: кейс-стади, рөлдік ойындар (шектеулерді имитациялау), жобалық қызмет.

Сабақтар режімі:

Жалпы ұзақтығы – 80 сағат.

- Лекциялар – 27,5% (22 сағат).
- Практика – 55 % (44 сағат).
- Мастер-класстар – 17,5% (14 сағат).

Оқыту әдістері:

1. **Интерактивті лекциялар:** көрнекілік тіректер, менталды карталарды қолдану.

2. **Симуляциялық тренингтер:** АБҚ бар баланың тәжірибесін бастан өткізу (арнайы жаттығулар арқылы).

3. **Воркшоптар:** әдістемелік материалдарды бірлесе әзірлеу.

4. **Супервизиялар:** тыңдаушылардың тәжірибесінен күрделі жағдайларды талдау.

Білімді бақылау және бағалау:

Кіріс бақылау: терминологияға және нұсқауларға білімді анықтауға арналған анкеталау.

Ағымдағы бақылау: әр модульдің қорытындысы бойынша чек-беттер.

Қорытынды аттестация: «Оқушыны инклюзивті қамтамасыз ету жоспары» жобасын қорғау.

Қорытынды жобаны бағалау критерийлері:

1. **Әдістемелік негізделуі (30%):** таңдалған әдістердің диагнозға/қажеттілікке сәйкес келуі.

2. **Жүзеге асылушығы (20%):** қалыпты мектеп жағдайларында іске асыру мүмкіндігі.

3. **Технологияларды қолдану (20%):** ассистивті құралдарды енгізу.

4. **Этикалық аспекті (15%):** терминологияның дұрыстығы және тұлғаға құрметпен қарау.

5. **Презентация сапасы (15%):** логикалықтығы және көрнектілігі.

7. БАҒДАРЛАМАНЫ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

- 1) Әртүрлі нозологиялар бойынша арнайы кестелер кітапханасы.
- 2) Демонстрацияға арналған ассистивті жабдықтар жиынтығы (сенсорлық шарлар, ауырлатқыштар, коммуникациялық тақталар).
- 3) БББ және ЖӨЖ үлгілері бар жабық порталға қол жетімділік.
- 4) Инклюзивті сабақтардың мысалдарымен бейне материалдар.

8. ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ

Бағалау жүйесі педагогтың инклюзивті ортада практикалық әрекетке дайындығын тексеруге бағытталған.

Бағалау кезеңдері:

1. Кіріс сауалнама: стереотиптерді және білімдер жетіспеушілігін анықтау.

2. Модуль портфолиосы: практикалық тапсырмаларды жинау (бейімделген тапсырма, сабақ жоспары).

3. Қорытынды тест: нормативтік база және психология бойынша 20 сұрақ.

4. Кесті қорғау: ортаны жобалау қабілетін көрсету.

Сәттіліктің минималды шегі - 100-ден 70 балл.

9. КУРС АЯҚТАЛҒАННАН KEЙІНГІ ҚОЛДАУ

Курс аяқталғаннан кейін педагогтар мәселенің алдында жалғыз қалмайды.

- **Әдістемелік десант:** мектепке кеңес беру үшін тренерді шақыру мүмкіндігі.
- **Кәсіби қауымдастық:** тәжірибе алмасу үшін Telegram-дағы чат.
- **Үздік тәжірибе банкі:** түлектерінің инклюзивті жобаларының қорытынды базасына қол жетімділік.
- **Ай сайынғы вебинарлар:** жаңа нормативтік актілер мен технологияларды талдау.

10. НЕГІЗГІ ЖӘНЕ ҚОСАМША ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы (1995 жылғы 30 тамызда қабылданды): әрбір азаматтың, соның ішінде АБҚ бар тұлғалардың білім алу құқығына кепілдік береді. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000345>

2. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (2007 жылғы 27 шілдеде): білім саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі қағидаттарын, соның ішінде АБҚ бар балаларға арнайы жағдайлар жасау және инклюзивті оқыту жөніндегі қағидаларды анықтайды. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1100000487>

3. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасында бала құқықтары туралы» Заңы (2002 жылғы 8 тамызда): әрбір баланың оның физикалық немесе интеллектуалдық мүмкіндіктеріне қарамастан білім алуы мен дамуына құқығын бекітеді. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000345>

4. Қазақстан Республикасының «Мүмкіндігі шектеулі балаларға әлеуметтік және медико-педагогикалық түзету қолдау көрсету туралы» Заңы (2002 жылғы 11 шілдеде): АБҚ бар балаларды қоғамға интеграциялау үшін мемлекеттік қолдау шаралары мен шарттарын белгілейді. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000343>

5. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы «Арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидалары мен бағдарламаларын бекіту туралы»: АБҚ бар балаларды анықтау және олардың қажеттіліктерін бағалау рәсімдері мен критерийлерін анықтайтын арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалау ережелерін анықтайды. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200026618>

6. Қазақстан Республикасы Ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы «Жоғары және жоғары оқу орындарынан кейінгі білім беру ұйымдарынан басқа тиісті тектері мен түрлерінің білім беру ұйымдары қызметінің типтік ережелерін бекіту туралы»: білім беру ұйымдары қызметінің типтік ережелерін, соның ішінде АБҚ бар балаларға арнайы жағдайлар жасау және инклюзивті оқыту жөніндегі қағидаларды анықтайды. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029329>

7. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы «2025 – 2030 жылдарға арналған Қазақстан Республикасындағы инклюзивтік саясат тұжырымын бекіту туралы»: елдегі инклюзивті білім беруді дамытуының стратегиялық бағыттары мен қағидаттарын анықтайды. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2400001143>

8. «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің қағидаларын бекіру туралы» Қазақстан Республикасы Ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2025 жылғы 30 сәуірде № 36047 тіркелді.

9. Инклюзивті білім берудің негізгі аспектілерін дамыту бойынша әдістемелік ұсыныстар (мәдениет, саясат, практика) – Астана: И. Алтынсарин атындағы ҰҒАҰ, 2024. – 192 б.

11. ҚОСЫМША

Қосымша 1: Кіріс бақылау анкетасы

1. АБҚ бар балалармен жұмыс істеуге өзіңіздің дайындық деңгейіңізді қалай бағалайсыз (1-10)?
2. Қай санаттағы балалар сізге ең үлкен қиындық тудырады?
3. UDL принциптерімен таныссыз ба?

Қосымша 2: Сабақты бейімдеу картасының үлгісі

- 1) Сынып үшін сабақтың мақсаты / АБҚ бар бала үшін мақсат.
- 2) Ақпаратты ұсыну тәсілі.
- 3) Білімді тексеру формасы.

Қосымша 3: Тғындаушыларға қойылатын талаптар

- 1) Педагогикалық білімінің болуы.
- 2) Цифрлық ресурстармен жұмыс істеуге дайындығы.
- 3) Педагогикалық этикалық нормаларды сақтау.